

Allah-Təala Qurani-Kərimdə belə buyurur: **“Ey iman gətirənlər! Allahdan qorxun v  dođru söz söyləyin! (  g r belə etsəniz, Allah)   m ll rinizi islah edər v  g nahlarınızı bađıřlayar. Hər kəs Allaha v  Peyđ mb rin  itaət etsə, böyük bir səadət (Cənnət) nail olar**” ( hzab, 70-71).

Ürəklərdə elə bir bořluq vardır ki, onu ancađ Allaha yönəlmək, Onu sevmək və Ona dönmək doldura bilər.  r kl rin dađınıqlıđını ancađ  zaların günahlardan qorunması, haramlardan uzađ dayanmaq v  ř bh l rd n  ekim k aradan qaldırır. Allah  z n  hesaba  ek n, R bbind n haqqı ilə qorxan v  axir ti üçün hazırlıq edən adama  z r hm ti ilə rəftar edər.

İslam dini insanları batil dinlərin təzyiqindən İslamın  dal tin  çıxarmaq üçün g lmıřdir. Çünki göylər və yer ədalətlə ayaqda dayanar. Allah-Təala da ədalət sifətinə sahib olduđunu v  ədalətin ziddi olan z lmd n uzađ olduđunu bildirir: **“H  qıq t n, Allah (heç kəs) zərrə qədər zülm etməz**” (Nisa, 40).

İslam dini ədalət üzərində qurulmuřdur. Yenə belə buyurulur: **“(Ya R sulum!) Rəbbinin s z  düzgün və ədalətli ř kild  tamam oldu**”

( nam, 115). İslam dininin verdiyi xəbərlər dođrudur v  hökmləri  dal tlidir. Q sb, zülm v  haqsızlıđı qəbul etməz. Əksinə o, harada olursa-olsun daim haqqın yanındadır. Kafirl rl  əlaqələrdə belə olsa, verilən sözlərə v  razılařmalara riayət etməyi əmr edir. Yenə buyurulur:

  g r ( hd bađladıđın) bir tayfanın s n  xəyanət edə biləcəyindən qorxsan, (d y ř  başlamazdan əvvəl) onlarla olan  hdini pozduđunu açıq-aydın (m rdi-m rdan)  zl rin  elan et. Çünki Allah xain ri sevm z!”

( nfal, 58). İslam  dal tli olmađa o qədər t řviq edir ki, n nki dostun, tanıřın, qohum- qraban, hətta d řm nin haqqında belə ədalətli olmađımızı əmr edir. Yenə ayədə belə qeyd olunur:

Ey iman gətirənlər! Allah qarřısında (borcunuzu yerinə yetirməkdə) sabitq d m v  ədalətli řahid r olun. Hər hansı bir camaata qarřı olan kininiz sizi ədalətsizliyə sövq etməsin. Ədalətli olun. Bu, t qvaya daha yaxındır. Allahdan qorxun. Allah etdik rinizd n xəbərdardır!”

(Maid , 8). Yəni aramızda sevgi və mehriban ılıq olmasa belə, hər kəs haqqında ədalətlə qərar vermək m cburiyy tind yik.

Adil olmaq hər kəsə v  hər vəziyyətdə f rzdır. Allah  dal tli olmađı bütün insanlara əmr edir:

“

H□ qiq□ t□ n, Allah (Quranda insanlara) □ dal□ tli olmağı, yaxşılıq etm□ yi, qohumlara (haqqını) verm□ yi (kasıb qohum-□ qr□ baya ş□ ri□ tin vacib bildiyi t□ rzd□ □ l tutmağı) buyurar, zina etm□ yi, pis iş□ r görm□ yi v□ zülm etm□ yi is□ qadağan edir. (Allah) siz□ düşünüb ibr□ t alarsınız dey□, bel□ öyüd-n□ sih□ t verir!”

(Nəhl, 90).

Allahın kölgəsindən başqa heç bir kölgənin olmayacağı Qiyamət günündə bu kölgədə olacaq yeddi qrup insan arasında ədalətli idarəçi də hədisdə qeyd olunur. Bu hədisi Buxari və Muslim rəvayət edir. Ədalətin ziddi zülmüdür. Qurani-Kərimdə buyurulur: “...**Zalımlar m□ nim □ hdim□ nail olmazlar...**

” (əl-Bəqərə, 124). Yenə buyurulur:

“

Allah zülm ed□ n□ ri sevm□ z!

”

(Ali İmran, 57).

Heç şübhəsiz, zülmün ən böyüyü Allaha şəriq qoşmaqdır. Loğman (ə.s) öz oğluna nəsihətində belə deyir: “...**Doğrudan da, Allaha ş□ rik qoşmaq böyük zülmüdür! (Ağır günahdır!)**” (Loğman, 13). İslam ümməti yer üzündə ədalətli hökm etdikcə, Allahın köməyini və dəstəyini nail olacaqdır. Alimlərdən biri belə deyir: "Şübhəsiz ki, Allah kafir belə olsa, ədalətli cəmiyyəti ayaqda tutar və müsəlman belə olsa, zalım cəmiyyəti ayaqda tutmaz."

Bir hədisdə Peyğəmbərimiz heyvanların belə bir-birinə etdikləri zülmün yerdə qalmayacağını bildirmişdir: “*Qiyam□ t günü mütl□ q haqlar öz sahib□ rin□ veril□ c□ kdir. Bel□ ki, buynuzsuz qoyun buynuzlu qoyundan haqqını alacaqdır*” (Müslim, Birr, 6). Başqa bir hədisində isə belə buyurduğu rəvayət edilir:

“

Kim□ qardaşının namusu il□ v□ ya başqa bir şey il□ □ laq□ li bir haqqı varsa, dinar v□ dirh□ min olmayacağı (günd□ n) □ vv□ l, bu gün onunla halallaşsın. (O gün) onun saleh □ m□ li varsa, üz□ rind□ ki haqq miqdarı ondan alınır. □ g□ r onun has□ natı yoxdursa, (haqqını yediyi) yoldaşının günahlarından alınır v□ ona yük□ nir

”

(Buxari, 6447).

Xülasə, ədalətin İslamdakı məqamı böyükdür. Allahın dərğahında savabı çoxdur. Adil kimsənin duası məqbuldur. Allah ədalətli olanları sevir. Adil insan Qiyamət günü Rəhmanın

k lgəsindədir. BaŖçı  dalətli olmaqla əmr olunmuŖdur. Hakim ədalətlə hökm verməlidir. Bir sözlə, əgər ədaləti itirərsə, Allahın bizə b xŖ etdiyi kainatın sonunu  z m z g tirmiŖ olarıq.

    **“Allah sizə   man tl  ri  z sahib rin  qaytarmanızı v  insanlar arasında hökm etdiyiniz zaman   dal tl  hökm etm nizi əmr edir. H qiq tt n, Allahın bununla (belə bir tapŖırıqla) sizə verdiyi öyüd necə də gözəldir!   lb tt , Allah (hər Ŗeyi) eŖid ndir, görəndir!**” (Nisa, 58).